

OCTOMBRIE 1956 - ECOURI MUREȘENE ALE REVOLUȚIEI ANTICOMUNISTE DIN UNGARIA

Prof. Nicolae BALINT

Cuvinte cheie: revoluție anti-comunistă, Ungaria, 1956, ecouri, Transilvania

Key words: *anti-communist revolution, Hungary, 1956, reverberations, Transylvania*

Abstract

The events of October 1956 in Hungary – the first major “defection” in the communist block – had strong echoes in Transylvania, specifically Târgu-Mureș and the greater Mureș region, generating anti-communist protests among Romanians and Hungarians, without building up into large scale action. While studying the documents of 1956-1957 regarding the activities of the Târgu-Mureș Military Prosecution, the author identified four main anti-communist resistance groups: the Faliboga, Kelemen, Veres and Fodor groups, all of them intending to act upon the events unraveling in Hungary in October 1956.

Evenimentele din Ungaria din octombrie 1956 – prima “defecțiune” majoră din lagărul comunist – sunt de acum binecunoscute, și ca atare nu voi insista asupra lor. Ele au reverberat însă puternic în Transilvania, inclusiv la Târgu-Mureș și în general în zona Mureșului, generând mișcări de protest anticomuniste din partea românilor și maghiarilor din zonă, dar fără a se putea însă concretiza în acțiuni de mare anvergură. Insuccesul acestor mișcări s-a datorat, în primul rând, capacității prompte de reacție a Securității mureșene, dar și unei pregătiri insuficiente a acțiunilor anticomuniste din partea grupurilor implicate și, nu în ultimul rând, lipsei de cooperare între organizatorii români și cei maghiari, întrucât respectivele grupuri s-au organizat pe criterii etnice. PCR cunoștea situația reală din Transilvania, fiind foarte bine informat de starea de spirit din provincie și aici trebuie arătat faptul că la momentul respectiv, 1956, existau încă resentimente puternice între români și maghiari, toate acestea venind dintr-o istorie recentă și destul de încărcată. Studiind o parte din documentele aflate în evidența Arhivelor Naționale - Direcția Județeană Mureș, referitoare la momentul 1956 în zona Mureșului, am identificat trei grupuri de rezistență anticomuniste: **grupul Faliboga**, un grup românesc, și **grupurile Kelemen**, respectiv **grupul Veres**, ultimele două fiind grupuri maghiare. Un caz ceva mai aparte a fost cel al **grupului Fodor**, tot un grup maghiar, arestat însă în 1957, și care potrivit documentelor pe care le-am cercetat – aflate tot la Direcția Județeană Mureș a Arhivelor Naționale – face referire și la activitatea

anticomunistă, dar și antiromânească, a episcopului romano-catolic Marton Aron.

Cazul Faliboga – moment din rezistența anticomunistă mureșeană

Începută în noiembrie 1956 și terminată șapte luni mai târziu, ancheta desfășurată de Procuratura Militară din Târgu-Mureș în cazul Faliboga s-a soldat cu 70 de arestări. În cadrul procesului, care s-a desfășurat la Sibiu, Ioan Faliboga, Gheorghe Maier și Ioachim Vlad, considerați conducătorii grupului, au fost condamnați la moarte. Ceilalți 67 de inculpați au fost condamnați la pedepse variabile, dar au beneficiat cu toții de grațierea acordată de Dej în 1964. Mulți dintre ei n-au mai apucat însă amnistia, dar cei care au avut șansa să se întoarcă din pușcării s-au simțit margina-lizați într-o societate care, volens-nolens, acceptase compromisul cu comunismul. Șase procurori militari de la Procuratura Militară din Târgu-Mureș și doisprezece anchetatori penali de securitate de la UM 0421 din Târgu-Mureș (vezi anexa 1), s-au ocupat de instrumentarea acestui caz cu ramificații în foarte multe localități din țară, dar în mod deosebit în Transilvania. Cadre didactice, funcționari, foști militari, foști magistrați, personal CFR, medici, chiar și agricultori¹, au fost atrași în cadrul acestei mișcări conduse de Ioan Fali-boga, avându-i drept adjuncți pe Gheorghe Maier și Ioachim Vlad. Mișcarea, al cărei embrion se formase încă din 1954, își propusese la început rezolvarea unor revendicări salariale, pentru domeniile pe care membrii ei, prin profesiile lor, le reprezentau. În timp însă, potrivit actelor de acuzare existen-

te la dosarul cauzei, baza trimiterii celor 70 de inculpați în judecata Tribunalului Militar al Regiunii a III-a Militare Cluj, această mișcare se radicalizase, mergând chiar până la a concepe un plan de răsturnare a regimului. Radicalizarea programului și a planului conceput de membrii mișcării avusese loc sub influența evenimentelor ce se aflau în plină desfășurare în Ungaria, în octombrie 1956. Mișcarea de rezistență anticomunistă condusă de Ioan Faliboga, pe care Securitatea a denumit-o poate puțin cam pretențios *Comitetul Național de Eliberare*, era însă în atenția organelor de represiune încă de la înființare – anul 1954 – ele ajungând în 1956 să fie la curent cu toate hotărârile importante care se luau, cu ultimele recrutări care se făceau și cu sarcinile pe care le avea fiecare membru.

Acuzații deosebit de grave

*“Rezultă probe suficiente că Faliboga Ioan, scria în referatul său lt. maj. de securitate, anchetator penal Mircea Onea, a organizat în Târgu-Mureș o organizație contrarevoluționară, cu ramificații într-o serie de localități ale Regiunii Autonome Maghiare, orașul Stalin (Brașov, n.a.), Timișoara, București, etc., unde a recrutat elemente și în care scop a ținut la domiciliul său, începând din 1955, o serie de întruniri clandestine cu elemente din conducerea acesteia...”*². În același raport, Onea mai scria: *“...În ultimul timp, datorită evenimentelor internaționale (cele din Ungaria, n.a.), Faliboga a luat măsuri pentru formarea unor așa-zise “comitete”, între care a și format un “Comitet Militar”, în a cărui componență au intrat o serie de foști ofițeri, membrii ai organizației contrarevoluționare, în scopul ca la momentul oportun să treacă la atacarea depozitelor de muniții pentru înarmarea organizației și astfel să acționeze în vederea schimbării formei de guvernământ în R.P.R.”*³. În cuprinsul referatului său, lt.maj. Onea făcea referiri exprese și la acuzatul Maier Gheorghe: *“Faliboga și Maier au completat manifestul contrarevoluționar pe care, după multiplicare, proiectau să-l difuzeze în rândul populației, odată cu declanșarea acțiunii... Maier Gheorghe și fiul său, Alexandru, și-au asumat obligația de a-l multiplica și a-l traduce și în limba maghiară și de a lua legătura cu elemente reacționare din rândul populației maghiare pentru a le atrage de partea lor. Maier Gheorghe mai trebuia să prezinte și o informare asupra stării de spirit*

a armatei precum și a atitudinii lor față de evenimentele din Ungaria, urmărindu-se în acest scop atragerea în mișcare a unor ofițeri activi. În acest scop, Maier i-a indicat lui Faliboga să ia legătura cu soția unui ofițer activ din garnizoana Târgu-Mureș”. Într-un alt act de acuzare împotriva conducătorului grupului, respectiv a lui Ioan Faliboga, act întocmit în februarie 1957, Securitatea menționa: “...atunci când urmau să treacă la acțiune pentru acaparea puterii de stat, primele obiective care trebuiau să fie ocupate erau instituțiile de stat ca Sfaturile Populare, Poșta, etc. Tot în acest scop s-a convenit ca Faliboga Ioan împreună cu Petcu și Sofron Grigore prin învinuita Bogdan Maria, să ia legătura cu una din ambasadele imperiale pentru susținerea organizației în acțiunea sa”⁴. Pe actele de acuzare care li s-au adus la cunoștință, aflate la dosare, am văzut semnăturile lui Faliboga, Maier, Vlad și multe altele. Semnături clare, citețe, deloc tremurate, poate chiar puțin studiate. Cea a lui Faliboga este ușor înflorată, cea a lui Gheorghe Maier sigură, apăsată. Nici una nu trădează starea sufletească prin care treceau acuzații și nici metodele de anchetă care li se aplicau de către Securitate.

Respectarea formalităților birocratice

Timp de aproape șapte luni, un numeros colectiv de anchetă format din ofițeri de justiție și de securitate, au lucrat la instrumentarea acestui caz. Așa cum reiese și din depozitia (anexată) a lui Alexandru Maier, medic pensionar, unul din condamnații din grupul Faliboga și care în prezent trăiește la Târgu-Mureș, anchetele erau deosebit de dure. N-au lipsit violențele verbale, dar mai ales cele fizice. Uzura morală și fizică la care erau supuși cei acuzați și care se aflau reținuți în fostul celular al Securității din Târgu-Mureș, de pe strada Bradului, era accentuată de starea de nesomn, ei fiind anchetați atât noaptea, cât și ziua de cei 12 anchetatori penali de securitate, anchetatori care însă se schimbau la ore fixe. Trebuie menționat faptul că, anchetatorii de securitate, împreună cu ofițerii de justiție de la Procuratura Militară din Târgu-Mureș, erau preocupați de respectarea – *cel puțin scriptic* – a formalităților legate de instrumentarea acestui caz. Se întâmplau însă și “defecțiuni”, dar consecvenți principiului latin *“Periat mundi, vivat justitia”* (*“Poate să piară lumea, dar să triumfe justitia”*), cei puși să vegheze la respectarea

legalității comuniste, îi sancționau aspru pe cei aflați în defect. Spre exemplu, în cazul învinuitorilor David Ciubara și Alexandru Minculescu⁵, lt. maj. de securitate Emil Pârlea depășise termenul de aducere la cunoștință a învinuirilor. Superiorul său direct, lt. col. Mihail Kovacs, șeful Direcției Regionale a Securității, menționa într-o adresă trimisă la data de 16 ianuarie 1957 Procuraturii Militare din Târgu-Mureș: "...lt.maj Pârlea a depășit termenul de punere în vedere a învinuirii prevăzut de procedura penală cu 12 zile, atât la învinuitul Ciubara, cât și la Minculescu. Față de acest anchetator penal de securitate s-au luat măsuri disciplinare pe linie de comandă". Între atribuțiile Procuraturii Militare din Târgu-Mureș, figura și verificarea condițiilor de reținere și deținere din aresturile de unitate și de garnizoană ale Ministerului Forțelor Armate, dar și din penitenciarele Ministerului de Interne și locurile de anchetă ale Securității. În aprilie 1957, într-o notă raport întocmită de cpt. de justiție Gheorghe Mellau – și el membru în colectivul de anchetă în cazul Faliboga – se menționa: "...condițiile din acest arest (cel al Securității din Târgu-Mureș unde se aflau reținuții membrii grupului Faliboga – n.a.) sunt foarte bune. Arestații sunt foarte bine tratați și așteaptă cu nerăbdare să fie judecați, condamnați și depuși în penitenciare". Umor (tragic) involuntar sau doar cinism brutal?

Grupul Kelemen și grupul Veres

În Fondul Procuratura Militară, din cadrul Direcției Mureș a Arhivelor Naționale, am identificat și două grupuri maghiare anti-comuniste. Este vorba de grupul Kelemen și grupul Veres⁶. Studiind dosarele de trimitere în judecată a acestor două grupuri, am putut trage concluzia că acestea două erau grupuri mai puțin organizate decât grupul Faliboga. Toate cele trei grupuri – *constituite însă pe criterii entice* – fapt datorat probabil și unor obiective diferite vizate de acestea, au fost rapid anihilate de Securitatea mureșeană, chiar înainte ca ele să treacă la acțiuni concrete. Grupul Kelemen era format din 8 persoane și urma să acționeze în zona Sovata și Reghin, locul unde domiciliau sau lucrau membrii acestuia, iar grupul Veres era format din 6 persoane și urma să acționeze în zona Sângeorgiu de Pădure, locul de domiciliu al majorității membrilor săi. Nici măcar aceste două grupuri nu aveau cunoștință unul de celălalt și cu atât mai puțin de grupul româ-

nesc Faliboga. Și nu cred că este vorba aici de o regulă de bază a conspirativității, ci mai degrabă de acțiuni spontane, insuficient elaborate, preconizate a fi un violent protest anticomunist, dar așa cum am mai menționat anterior, pe criterii entice. În actul de trimitere în judecată a membrilor grupului Kelemen se formula ca acuzație de bază "*activitate subversivă împotriva ordinii democrat-populare și procurarea de arme*". Se mai arăta faptul că, citez: "*odată cu izbucnirea evenimentelor din Ungaria din octombrie 1956, intenționau să instige populația și să se refugieze în munți de unde să lupte împotriva regimului*". Șapte din cei opt membri ai grupului au fost arestați în ziua de 28 octombrie 1956, iar Kelemen, conducătorul grupului, a doua zi, pe data de 29 octombrie 1956. În ceea ce privește grupul Veres, cei șase membri ai acestuia au fost arestați în intervalul de timp 22 iunie – 29 iulie 1957. În concluziile de învinuire⁷ – baza trimiterii lor în judecata Tribunalului Militar al Regiunii a III-a Militare Cluj – se specifica că sunt trimiși în judecată, citez: "*pentru uneltire și activitate antisocială și că aveau ca scop răsturnarea prin violență a a regimului de democrație populară*". De asemenea se mai menționa faptul că, citez: "*în vederea scopului propus, organizația subversivă denumită Organizația Secretă revoluționară, prin programul ei îndemna la contrarevoluție asemănătoare puciului fascist din Ungaria. Membrii organizației subversive își întocmeau planurile lor criminale pe baza îndrumărilor ce se făceau de către posturile de radio imperialiste Vocea Americii, Europa Liberă și Londra...*".

Presa mureșeană în timpul evenimentelor din Ungaria

Pe tot parcursul evenimentelor din Ungaria, oficiosul comunist de limbă română "Steaua Roșie" din Târgu-Mureș a relatat desfășurarea evenimentelor, binențeles în stilul caracteristic perioadei. Mai mult chiar, au fost inserate și așa-zise "luări de poziție" din partea oamenilor muncii din Târgu-Mureș și din județ. "*La Târgu-Mureș continuă mitingurile oamenilor muncii, în care sunt dezbătute evenimentele din Ungaria, înfierate acțiunile criminale care au fost puse la cale de reacțiunea imperialistă...*"⁸, se relata într-un articol care avea pretenția că surprinde adevărata stare de spirit a oamenilor de la Întreprinderea "Textila-Mureș". "*Nol, medicii maghiari ai Institutului Medico-Farmaceutic din Târgu-Mureș și consiliul științific, ne strângem rândurile în jurul*

CC al partidului nostru, în frunte cu tovarășul Gh. Gh. Dej... Suntem convinși că poporul muncitor maghiar va triumfa și că forțele întunecate ale contrarevoluției vor fi învinse definitiv. Cauza noastră – cauza socialismului – este de neînvincis”⁹. Urmău cele 42 de semnături pe o declarație comună ale unor cunoscute personalități maghiare din medicina mureșeană, publicate în cotidianul comunist mureșean „Steaua Roșie”, pe data de 5 noiembrie 1956. Se cuvine menționat faptul că luarea de poziție a medicilor maghiari din Târgu-Mureș survine abia după intervenția hotărâtă a trupelor sovietice în Ungaria. Evident, nu poate fi vorba de luări de poziție sincere, ci unele regizate de partidul comunist și de Securitate. Orice abținerere ar fi fost aspru sancționată. În toată perioada în care s-au derulat arestările în cazul grupului Faliboga, dar și a celorlalte grupuri, cotidianul mai sus amintit nu a inserat nici măcar o știre referitoare la cele ce se întâmplau în urbea mureșeană. Este nu numai o dovadă a faptului că se practica o cenzură foarte strictă, dar și a faptului că Securitatea nu dorea să provoace reacții imprevizibile din partea populației. Revoluția din Ungaria, din octombrie 1956, a rămas însă în istoria contemporană ca un moment important de afirmare a ideii de libertate și de renaștere a speranțelor în democrație, într-un moment în care comunismul părea de necontestat. A rămas însă și gustul amar față de indiferența și neimplikarea Occidentului, într-un moment în care Ungaria solicitase în mod expres intervenția și protecția ONU.

Grupul Fodor în ancheta Procuraturii Militare mureșene

Grupul Fodor¹⁰ - având ca principali membri pe Szentmartoni Valentin, Szocs Ignatiu și Csiha Coloman - un grup ce s-a constituit și a acționat în fosta RAM (Regiune Autonomă Maghiară), a fost arestat în 1957, după ce timp de aproape doi ani s-a aflat în supravegherea Securității mureșene. Punerea acestui grup în relație cu episcopul Marton Aron¹¹ a fost relativ simplă întrucât episcopul - aflat la Alba-Iulia - se afla permanent în filajul operativ al Securității. În cadrul anchetei desfășurate pe parcursul mai multor luni, se ajunsese la concluzia că grupul Fodor era cu mult mai numeros și se aflase într-o permanentă legătură cu episcopul romano-catolic Marton Aron, proaspăt eliberat din închisoare - fusese condamnat pe viață în 1951, dar i se între-

rupsesse încarcerarea la intervenția Prezidiului Marii Adunări Naționale – iar la momentul respectiv, 1956, episcopul se afla în domiciliu obligatoriu la Alba-Iulia. Figură centrală a Bisericii romano-catolice din România din prima jumătate a secolului al XX-lea, episcopul Marton Aron¹², datorită atitudinii sale antiromânești și revizioniste, se afla încă din anii '30 în atenția Siguranței și Serviciului Secret de Informații (SSI)¹³. În 1941, SSI reușise să probeze în mod indubitabil calitatea de spion englez¹⁴ a episcopului Marton Aron, iar după 1948, Securitatea, care preluase atribuțiile fostei Siguranțe și a SSI, intrase și în posesia arhivelor serviciilor secrete, drept urmare, episcopul continuase să rămână în filajul operativ¹⁵. În documentele preluate de către Securitate, era considerat: „...unul din conducătorii acțiunii iredentiste maghiare în țara noastră și un dușman neîmpăcat a tot ce este românesc”. Înainte de a alege calea spirituală, Marton Aron a luptat în Primul Război Mondial - având gradul de locotenent - în Divizia Secuiască, unitate militară care, potrivit tot rapoartelor SSI: „era vestită pentru atrocitățile comise contra românilor”. Fusese rănit de trei ori, în luptele de la Doberdo, Pasul Oituz și Asiago. Referitor la Fodor Pavel, conducătorul grupului, se arată: „În luna august 1955 a făcut o vizită episcopului Marton Aron cu care ocazie a dus discuții dușmănoase la adresa regimului de democrație populară... Marton Aron îi aduce la cunoștință că arestarea lui s-a datorat faptului că în mai multe ocazii s-a manifestat public că teritoriul Ardealului după 1944 nu a fost dat sub guvernarea Ungariei”¹⁶. Planul de acțiune elaborat de grupul Fodor viza în final atingerea unui obiectiv din cele trei formulate ca variante: Ardeal independent, Ardealul dat în întregime Ungariei sau Ardealul să fie despărțit în două părți egale între România și Ungaria. Acest fapt rezultă din conținutul referatului întocmit de Procuratura Militară Târgu-Mureș și înaintat Procuraturii Militare Principale București, referat însoțit de concluziile de învinuire puse pe data de 22.01.1958. În final, așa cum scria în referatul Procuraturii mureșene, s-a căzut de acord asupra celei de-a treia variante. „...învinuitul Fodor Pavel, se arăta în referat, a rămas la concluzia că rezolvarea problemei cedării teritoriului Ardealului să se facă prin împărțirea în două părți egale, între România și Ungaria, propunere cu care este de acord în întregime și episcopul Marton Aron...”. În

timpul anchetei, grupul Fodor a fost pus în relație directă cu evenimentele revoluționare ce avuseseră loc în octombrie 1956, în Ungaria. *"În luna octombrie 1956, se menționa în referat, învinuitul Fodor Pavel a crezut că a sosit momentul de a acționa... și a întocmit mai multe schițe cu împărțirea teritoriului Ardealului. Pe baza acestor schițe a întocmit o hartă a teritoriului Ardealului pe care a trecut toate localitățile, bogățiile – sol, subsol – cu linii de demarcație a frontierei plănuite de el între România și Ungaria..."*¹⁷. În continuare, în cuprinsul aceluiași referat, se mai arătau contactele pe care Fodor Pavel le-a avut cu diverse persoane de etnie maghiară pe care ar fi încercat să le recruteze. În ceea ce-l privește pe Csiha Coloman¹⁸, se menționa: *"În interogatoriile ce i s-au luat cu ocazia anchetei penale arată că l-a cunoscut pe învinuitul Fodor Pavel, prin părinții săi încă de mult timp... învinuitul Fodor Pavel i-a povestit despre vizitele făcute episcopului Marton Aron și relațiile pe care le are cu acesta..."*. Dincolo de schițe (hărți), planuri mai mult sau mai puțin elaborate și recrutarea de membri, grupul Fodor s-a dovedit însă incapabil să acționeze eficient din motivele pe care de altfel le-am arătat anterior. Interesant este și faptul că, în aceeași perioadă, dar și în cea anterioară, persoana episcopului Marton Aron a făcut obiectul interesului Comitetului de partid al Regiunii Autonome Maghiare, iar în mai multe ocazii, pe baza informațiilor furnizate de Securitate, activitatea episcopului a fost analizată, mai ales din punct de vedere al influenței pe care acesta o exercita asupra credincioșilor romano-catolici din secuime¹⁹. Aflat în domiciliu obligatoriu, episcopul a putut face însă în mai multe rânduri, vizite credincioșilor maghiari din secuime. Deși am studiat mai multe documente legat de acest caz - și presupunând că ancheta a fost făcută cu un minim de profesionalism și imparțialitate – pentru mine rămâne întrebarea: cine a fost adevăratul inspirator al respectivului grup, Fodor Pavel sau Marton Aron? Fodor Pavel, conducătorul grupului, nu era nici el un personaj oarecare, deoarece documentele Procuraturii Militare ne relevă câteva aspecte foarte interesante. *"În trecut, se menționa într-un asemenea document, a fost conducător al Partidului Ardelean Maghiar al fostului județ Ciuc..."*, iar ulterior, referitor tot la persoana lui Fodor, se mai arăta că *"...în timpul Celui de-al Doilea Război Mondial a fost ofițer în armata maghiară și a luptat în Rusia"*.

Mărturii peste timp în cazul Faliboga

Medicul Alexandru Maier era, în 1956, student în anul IV, la Institutul Medico-Farmaceutic din Târgu-Mureș, și a făcut parte din grupul Faliboga. A fost intervievat de subsemnatul, în luna august 2005. Este pensionar și domiciliază în Târgu-Mureș. A fost arestat la 18 ianuarie 1957, după ce, pe data de 14 noiembrie 1956, fusese arestat tatăl său, Gheorghe Maier, considerat unul dintre liderii grupului Faliboga. Cel care l-a arestat pe Alexandru Maier a fost unul dintre foștii colegi de liceu, locotenentul de securitate Bățagă, devenit ulterior loctiitor al comandantului Securității mureșene. Spune că nu a fost bătut de cei care l-au anchetat, ofițerii Bihari Emeric și Bartoș Carol. *"Cu mine, a declarat Alexandru Maier, s-au purtat normal, n-am primit decât câteva palme de la Bartoș, dar mult mai târziu. Pe tata însă l-au bătut crunt. Din bătaie, anchetatorul Onea i-a rupt sternul. În mai 1957, a avut loc procesul lotului Faliboga, la Sibiu. Eu, Miholcea și Frunda Carol (tatăl senatorului UDMR Gyorgy Frunda) am fost condamnați la 12 ani de închisoare, dar am făcut doar șapte ani, pentru că Dej a dat o grațiere în 1964. Cei mai mulți ani de penitenciar, la fel ca mulți din lotul nostru, i-am făcut la Gherla. Condiții grele, umilinte fără seamăn...o experiență nefericită, ce să vă povestesc? Aceste experiențe, ca și multe aspecte care țin de cazul Faliboga, am ținut să le relatez în cartea mea **Am fost medic la Gherla, carte pe care am publicat-o în 1998**".* Calvarul doctorului Alexandru Maier a continuat și după ieșirea din penitenciar. A rămas în atenția Securității și, în 1977, a fost arestat și condamnat din nou, de data aceasta pentru o altă acuzație.

Anexa 1

GRUPUL DE ANCHETĂ ÎN CAZUL FALIBOGA:

Ofițeri de justiție militară:

- lt. col. de justiție Constantin Miclea (șeful Procuraturii Militare Cluj a Regiunii a 3-a Militare);

- cpt. de justiție Virgil Liciu (loctiitor al Procurorului șef al Procuraturii Militare a Regiunii a 3-a Militare);

- cpt. de justiție Gheorghe Dușu (Procuratura Militară Târgu Mureș);

- lt. măj de justiție Dumitru Fărcaș (Procuratura Militară Târgu Mureș);

- lt.maj de justiție Teodor Buzan (Procuratura Militară Târgu Mureș);
- cpt. de justiție Gheorghe Mellau (Procuratura Militară Târgu Mureș);

Anchetatori penali de securitate din UM 0421 Târgu Mureș :

- lt. maj. Gheorghe Vesmaș;
- lt. Petre Mocanu;
- cpt. Bihari Emeric;
- lt. maj. Florea Gheorghe;
- lt. Dumitru Sângeorzan;
- lt. maj. Constantin Oprea;
- lt. maj. Mircea Onea;
- lt. Iosif Seres;
- lt. maj. Iosif Moldovan;
- lt. maj. Emil Pârlea;
- lt. Gheorghe Costin;
- cpt. Bartoș Carol;

Anexa 2

Condamnații din grupul Faliboga

Dosar nr. 256/1956:

- Faliboga Ioan
- Maier Gheorghe
- Vlad Ioachim
- Nuțiu Eugen
- Sopoteanu Ștefan
- Pop Simion
- Grecu Mihai
- Orășanu Petru
- Mănescu Ioan
- Nicu Petru
- Sandu Ioan
- Frunda Carol
- Miholcea Iuliu
- Mureșan Pancrația Mariana
- Bogdan Maria
- Mustăciosu Margareta
- Maier Alexandru

Dosar nr. 259/1956:

- Petcu Șerban
- Sofron Grigore
- Damian Emil
- Samson Ioan
- Stan Ieronim
- Trâmbițaș Vasile
- Hâpârteanu Constantin
- Oltean Ilie
- Hreniuc Gheorghe
- Iojiel Iullan
- Georgescu Parmenius
- Spinei Haralambie
- Cucuruz Arcadie

- Cibotariu Gavril
- Danu Ioan
- Dragoș Gheorghe
- Popa Nistor
- Maloș Liviu

Dosar nr. 260/1956:

- Viziteu Jenică
- Firulescu Constantin
- Popescu Constantin
- Lănescu Liviu
- Vlădescu Mircea
- Gradu Ioan
- Cornea Gheorghe
- Cioloboc Ioan
- Muth Aurel
- Bârgoan Gavril
- Pătrașcu Marin
- Ciontea Ioan
- Ciungan Constanti
- Minculescu Alexandru
- Țepeluș Gheorghe
- Matei Gheorghe
- Man Florian
- Moldovan Gheorghe
- Giurca Constantin
- Brudan Ilie

Dosar nr. 301/1956:

- Manole Mihai
- Ciubară David
- Matei Dumitru
- Vuică Nicolae
- Neculcea Petru
- Chiriță Constantin
- Voiculescu Marin
- Bucur Alexandru
- Soare Ilie
- Pop Teodor
- Ghinea Grigore
- Măcălețu Vasile
- Gavriș Ioan
- Frâncu Mihai
- Muntean Gheorghe

Anexa 3

Structura profesională a grupului de rezistență Faliboga

- 15 funcționari
- 12 angajați CFR (de la acar la șef de stație)
- 9 foști militari de carieră (de la subofițer la colonel)
- 6 cadre didactice
- 4 ingineri

- 4 juriști
- 4 medici
- 2 contabili
- 2 preoți
- 1 arhitect
- 1 comerciant
- 1 tapițer
- 6 agricultori
- 3 casnice

Note

1. Arhivele Naționale, Direcția Județeană Mureș, în continuare ANDJM, *Fond Procuratura Militară Mureș*, dosar 256/1956, ff. 1-188, dosar 259/1956, ff. 1-214, dosar 260/1956, ff. 1-116, dosar 301/1956, ff. 1-82.

2. ANDJM, *Fond citat*, dosar 256/1956, f. 8.

3. *Ibidem*, f. 9.

4. *Ibidem*, f. 31.

5. ANDJM, *Fond citat*, dosar 260/1956, f.13.

6. ANDJM, *Fond citat*, dosar 246/1956 și dosar 188/1957.

7. ANDJM, *Fond citat*, dosar 188/1957, ff. 3-24.

8. Publicația mureșeană "Stea Roșie", din 7 noiembrie 1956, p. 2.

9. *Idem*, din 5 noiembrie 1956, p. 2.

10. ANDJM, *Fond citat*, dosar 437/1957, ff. 4-8 și ff. 11-12.

11. Dios, I., *Magyar Katolikus Lexicon*, Budapesta, 2003, p. 756-758; A se vedea și *Cartea Albă a Securității*, vol. I, p. 420-423.

12. Cosma, N., *Cupola-din culisele Securității*, Editura Globus, București, 1994, p. 109-110.

13. Măță, C., *România și ofensiva spionajului maghiar*, în revista "Dosarele istoriei", an V, nr. 6 (46) din 2000, p. 27-32; A se vedea și Balint, N., *Spionajul maghiar în România – Obiectiv operativ Transilvania*, în revista "Clipa" (SUA), anul XVII, nr. 796 din 28 aprilie 2007, p. 26-29 și nr. 797 din 5 mai 2007, p. 26-28.

14. Paraschiv, D., *Codul spionajului hortyst*, în revista "Historia", an VII, nr. 65 din 2007, p. 21-22.

15. Cosma, N., *op.cit.*, pp. 109-110.

16. ANDJM, *Fond citat*, dosar 437/1957, f. 5.

17. *Ibidem*, f. 7.

18. *Ibidem*, f. 11.

19. ANDJM, *Fond Comitetul Regional de Partid al Regiunii Autonome Maghiare*, dosar 174/1957, f. 25-27, f. 83; A se vedea și Pelin, M. și colectiv, *Cartea Albă a Securității, 23 august 1944-30 august 1948*, Editura Romcartexim, București, 1997, p. 420-422 și p. 432-433.